

**ЮРИДИЧНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

МАТЕРІАЛИ

**СЕМІНАРУ З ПРАЦІВНИКАМИ
СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ХАРКІВСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

*на тему: «Конституційна реформа та
європейська інтеграція України»*

29 серпня 2014 року

**Харків
2014**

ПРОГРАМА

семінару з працівниками структурних підрозділів
Харківської обласної державної адміністрації
на тему: «Конституційна реформа та європейська інтеграція України»

Дата та час проведення:

29 серпня 2014 року, 15.00 – 16.00

Місце проведення:

м. Харків, вул. Сумська, 64
Мала зала Будинку рад

ПРИСУТНІ:

Керівництво Юридичного департаменту Харківської обласної державної адміністрації, працівники відділу правового забезпечення діяльності структурних підрозділів облдержадміністрації управління правової та організаційно-контрольної роботи Юридичного департаменту Харківської обласної державної адміністрації, працівники структурних підрозділів Харківської обласної державної адміністрації.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Вступне слово заступника директора Юридичного департаменту Харківської обласної державної адміністрації – начальника управління правової та організаційно-контрольної роботи Барановської Т.М.

З 15.00 до 15.05 (5 хв.)

1. Основні положення проекту Закону України про внесення змін до Конституції України (щодо повноважень органів державної влади та місцевого самоврядування).

З 15.05 до 15.30 (25 хв.)

Доповідач: Зелінський І.Л. – заступник начальника управління правової та організаційно-контрольної роботи Юридичного департаменту Харківської обласної державної адміністрації – начальник відділу правового забезпечення діяльності структурних підрозділів облдержадміністрації.

В обговоренні питання беруть участь: працівники відділу правового забезпечення діяльності структурних підрозділів облдержадміністрації управління правової та організаційно-контрольної роботи Юридичного

департаменту Харківської обласної державної адміністрації, працівники структурних підрозділів Харківської обласної державної адміністрації.

2. Основні положення Угоди про асоціацію з Європейським Союзом.

З 15.30 до 15.55 (25 хв.)

Доповідач: Івах О.М. – головний спеціаліст-юрисконсульт відділу правового забезпечення діяльності структурних підрозділів облдержадміністрації управління правової та організаційно-контрольної роботи Юридичного департаменту Харківської обласної державної адміністрації.

В обговоренні питання беруть участь: працівники відділу правового забезпечення діяльності структурних підрозділів облдержадміністрації управління правової та організаційно-контрольної роботи Юридичного департаменту Харківської обласної державної адміністрації, працівники структурних підрозділів Харківської обласної державної адміністрації.

Заключне слово заступника директора Юридичного департаменту Харківської обласної державної адміністрації – начальника управління правової та організаційно-контрольної роботи Барановської Т.М.

З 15.55 до 16.00 (5 хв.)

ОСНОВНІ ТЕЗИ ВИСТУПІВ ДОПОВІДАЧІВ

Питання 1. Основні положення проекту Закону України про внесення змін до Конституції України (щодо повноважень органів державної влади та місцевого самоврядування) (доповідач: Зелінський І.Л. – заступник начальника управління правової та організаційно-контрольної роботи Юридичного департаменту Харківської обласної державної адміністрації – начальник відділу правового забезпечення діяльності структурних підрозділів облдержадміністрації).

1.3 метою вдосконалення конституційно-правового статусу вищих органів державної влади відповідно до засад функціонування держави з парламентсько-президентською формою правління, а також реформування конституційно-правового статусу органів місцевого самоврядування Президентом України 26 червня 2014 року внесено до Верховної Ради України проект Закону України про внесення змін до Конституції України (щодо повноважень органів державної влади та місцевого самоврядування) (законопроект № 4178а).

2. Проектом Закону України «Про внесення змін до Конституції України» запропоновано вдосконалити конституційні засади функціонування Верховної Ради України як єдиного законодавчого представницького органу, уточнити окремі аспекти конституційно-правового статусу Президента України, Кабінету Міністрів України та прокуратури, а також реформувати систему місцевого самоврядування і засади організації державної влади в областях і районах.

3. Вносяться зміни щодо підстав для дострокового припинення повноважень народного депутата України, актуалізуються конституційні норми щодо статусу парламентської коаліції у Верховній Раді України, принципів її утворення, участі у формуванні Кабінету Міністрів України та іншої діяльності. Гарантується діяльність парламентської опозиції у Верховній Раді України, сформованої у порядку та з повноваженнями, визначеними законом про Регламент Верховної Ради України.

4. Законопроектом конкретизовано окремі повноваження Президента України, у тому числі щодо реалізації ним повноважень як Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України, гаранта державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина.

Крім того, закріплюються повноваження Президента України на дострокове припинення повноважень Верховної Ради Автономної Республіки Крим чи органів місцевого самоврядування; зупинення дії рішення Верховної Ради Автономної Республіки Крим чи органу місцевого самоврядування з мотивів його невідповідності Конституції України з одночасним зверненням до Конституційного Суду України щодо його конституційності (за поданням представника Президента України у відповідному регіоні).

5. Запроваджується новий підхід до функціонування місцевих органів виконавчої влади.

З поля конституційного регулювання вилучаються обласні та районні державні адміністрації. Натомість передбачається функціонування інституту представників Президента України в областях і районах, основними повноваженнями яких є:

- здійснення нагляду за відповідністю Конституції та законам України актів органів місцевого самоврядування та територіальних органів центральних органів виконавчої влади;

- координація взаємодії територіальних органів центральних органів виконавчої влади;

- спрямування та організація діяльності усіх територіальних органів центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в умовах надзвичайного або воєнного стану.

6. Органи прокуратури України позбавлено функції здійснення нагляду за додержанням прав і свобод людини і громадянина, додержанням законів з цих питань органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами.

7. Основна частина запропонованих законопроектом змін стосується децентралізації публічної влади в Україні та посилення конституційно-правового статусу місцевого самоврядування.

Саме децентралізація, а також повсюдність та спроможність місцевого самоврядування визначені одними із засад адміністративно-територіального устрою України.

Предбачено трьохрівневу систему адміністративно-територіального устрою: регіони – райони – громади.

Закріплено вимогу регулювання законом умов та порядку утворення, ліквідації, зміни меж, найменування та перейменування адміністративно-територіальних одиниць і населених пунктів у межах районів.

Органами місцевого самоврядування громади є відповідно голова громади – сільський, селищний, міський голова; рада громади – сільська, селищна, міська рада; виконавчий орган ради.

Органами місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси громад району, є районна рада та її виконавчий орган.

Органами місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси громад області, є обласна рада та її виконавчий орган.

Законопроектом деталізуються положення Конституції України щодо порядку формування сільських, селищних, міських рад, районних і обласних рад; передбачається утворення виконавчих органів обласних та районних рад.

8. Розширюється розуміння поняття матеріальної та фінансової основи місцевого самоврядування (в якості матеріальної та фінансової основи місцевого самоврядування додатково передбачаються надходження місцевих

бюджетів, у тому числі місцеві податки і збори, частина загальнодержавних податків).

9. На конституційному рівні закріплюється право сільських, селищних, міських, районних, обласних ради у порядку, визначеному законом, надавати в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці статус спеціальної російській мові, іншим мовам національних меншин України.

10. Законопроектом залишені положення чинної Конституції України щодо надання органам місцевого самоврядування окремих повноважень органів виконавчої влади. Проте, норма Конституції України, яка передбачає підконтрольність органів місцевого самоврядування відповідним органам виконавчої влади з питань здійснення делегованих повноважень, законопроектом виключена.

11. Передбачається окремий порядок зупинення дії рішень Верховної Ради Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування з мотивів їх невідповідності Конституції та законам України.

Питання 2. Основні положення Угоди про асоціацію з Європейським Союзом (доповідач: Івах О.М. – головний спеціаліст-юрисконсульт відділу правового забезпечення діяльності структурних підрозділів облдержадміністрації управління правової та організаційно-контрольної роботи Юридичного департаменту Харківської обласної державної адміністрації).

1. 21 березня 2014 року під час Позачергового Саміту Україна – ЄС було підписано політичну частину Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, та Заключний акт Саміту, які від імені України підписав Прем'єр-міністр А. Яценюк.

Економічну частину угоди було підписано Президентом України П. Порошенком 27 червня 2014 року.

Для вступу Угоди про Асоціацію в силу повністю потрібно щоб її ратифікували: Україна, 28 країн – членів ЄС, Європейська спільнота з атомної енергії та Європарламент.

Угода набере чинності в повному обсязі після передачі всіма підписантами до депозитарію ратифікаційних інструментів.

2. Угода про асоціацію з Європейським Союзом складається з преамбули, 7 розділів, 43 додатків та 3 протоколів.

У преамбулі окреслюється підґрунтя, яке існує сьогодні для укладення Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, а також визначаються цілі асоціації.

У розділі I викладені загальні засади співпраці України з Європейським Союзом: дотримання принципів демократії, прав і свобод людини,

верховенства права та забезпечення дотримання принципів суверенності та територіальної цілісності, непорушності кордонів і незалежності.

Розділ II присвячений політичній асоціації сторін. Важливе місце тут відведено питанню спільної політики безпеки та оборони.

Розділ III передбачає умови стосовно співпраці сторін у сферах захисту персональних даних, міграції, надання притулку та прикордонного контролю, протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму, боротьбі з корупцією, злочинністю та незаконним обігом наркотиків.

Розділ IV присвячений торговельним відносинам. Він складає 65% всього тексту і є не лише найбільшим, але й найважливішим розділом Угоди. Тут викладено основні засади функціонування глибокої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі (ГВЗВТ). Як основний елемент Угоди про асоціацію, ГВЗВТ створюватиме можливості для бізнесу в Європейському Союзі і в Україні, а також сприятиме реальній економічній модернізації та інтеграції з Європейським Союзом. Це дасть змогу підвищити стандарти продукції, якість обслуговування громадян і посилить готовність українського бізнесу ефективно конкурувати на міжнародних ринках.

У *розділі V* йдеться про економічну і галузеву співпрацю Європейського Союзу та України. Розділ поділений на 28 глав, кожна з яких присвячена співробітництву сторін у певній галузі: від управління державними фінансами до сільського господарства, від співпраці у космічній сфері до рибальства та морської політики.

Розділ VI регламентує отримання Україною фінансової допомоги від Європейського Союзу. Ці кошти мають бути спрямовані на підтримку заходів у трьох пріоритетних сферах: належне державне управління і верховенство права, забезпечення набуття чинності Угоди про асоціацію і сталий розвиток, у тому числі – у сфері енергетики та охорони довкілля.

У *розділі VII* йдеться про спеціальні інституційні утворення для координації дій між Європейським Союзом та Україною для виконання Угоди, а також порядок врегулювання спорів, співвідношення з іншими угодами.

Додатки до Угоди про асоціацію з Європейським Союзом конкретизують положення відповідних розділів щодо правового регулювання окремих сфер суспільних відносин (зокрема, щодо вивізного (експортного мита), утримання та поводження з тваринами, встановлення зобов'язань щодо транскордонних послуг, охорони навколишнього природного середовища тощо).

Протокол I містить положення щодо визначення концепції «товарів, що походять з певної країни» і методів адміністративного співробітництва.

Протокол II стосується питань надання взаємної адміністративної допомоги в митних справах.

Протокол III передбачає умови щодо Рамкової угоди між Україною та Європейським Союзом та про Загальні Принципи участі України в Програмах Союзу.